

הקוד האתי

ארגון לתת ורשת עמותות המזון בישראל

מסמך זה מציג את הקוד האתי, שהינו סל ערכי היסוד המשותפים לארגון לתת ולרשת עמותות המזון בישראל (להלן: "רשת העמותות השותפות").

הקוד האתי מהווה מורה דרך ומצפן שמטרתו להנחות אותנו בבחירת המעשה הראוי ולהמנע מהמעשה שאינו ראוי. מטרת גיבוש הקוד האתי היא יצירת אמות מידה משותפות להתנהגות ראויה אשר החילו על עצמם ארגון לתת והעמותות השותפות. ערכי היסוד המובאים בקוד האתי, ממוצבים ברובד העומד מעל דרישות החוק ומשמשים כתעודת זהות של הייעוד המשותף לארגון לתת ורשת עמותות המזון בישראל.

מדוע יש צורך בקוד אתי?

התהוות החברה האזרחית והתארגנותה במסגרת המגזר השלישי הפכו לחלק משמעותי ובלתי נפרד מאופייה ותרבותה של מדינת ישראל. עמותות רבות, ארגונים וולונטריים ומוסדות ללא כוונת רווח לוקחים אחריות ופועלים בליבת החיים של החברה הישראלית, כשהם מפתחים ומגישים שירותים למאות אלפי אנשים מדי יום.

להערכתנו, לאור הצמיחה המהירה של המגזר השלישי בשני העשורים האחרונים, יכולת האכיפה והבקרה על פעולתם של הגופים הוולונטריים קיימת באופן חלקי בלבד. בנוסף, אנו עדים להתרחשותה של תופעה מטרידה: מחד, העמותות הרבות נסמכות באופן מהותי על תרומות מהציבור הרחב ומהמגזר העסקי ועל פעולתם של מתנדבים רבים, ומאידך, מתחולל תהליך של כרסום באמון הציבור הרחב ביחס לפעולת המגזר השלישי. זאת מהסיבות הבאות: חוסר בשקיפות, תחרות, אי תיאום ובזבז משאבים, ריבוי עמותות, פרסום ויצירת תדמית שלילית עקב מקרים של התנהלות לא ראויה.

לאור זאת, כמי שפועלים למען אוכלוסיות במצוקה בשם החברה האזרחית, מתוך תחושת אחריות, ומחויבות לאמון הציבור הרחב, התורמים והמתנדבים, אנו רואים בגיבוש, הטמעה ואכיפה של קוד אתי עבור ארגון לתת והעמותות השותפות כצורך השעה.

אנו מאמינים, שכארגונים ציבוריים הפועלים בשם אידיאולוגיה ואניגדה חברתית, חובתנו היא לאמץ קוד אתי אשר בו מוגדרים ערכים וכללי התנהגות העומדים מעבר לדרישות החוק. הקוד האתי ישמש אותנו כמצפן בבחירות אותן נעשה, כך אנו מאמינים, ניתן יהיה לטייב את פעולת המגזר השלישי, להעלות את הרף של ארגונים המשרתים את הציבור במסגרת החברה האזרחית ולחזק את האמון ביושרה ובאיכות העשייה החברתית.

לתת כארגון גג

ארגון לתת - סיוע הומניטרי ישראלי (ע"יר) הוא ארגון גג לעמותות מזון מקומיות בכל רחבי הארץ ובכל המגזרים. לתת קם כארגון גג, על מנת לתת מענה לצורך - לחזק את הפעילות המקומית הלגיטימית ולהעצים אותה, במקום להחליף אותה.

המטרות של ארגון לתת כארגון גג הן:

1. לחזק את תשתית העמותות המקומיות ולהעצים את פעולתן
2. למנף את היכולת לאסוף מזון, ולמקסם את איכות, טיב, תדירות וכמות המזון המחולק
3. לסייע במתן כלים מקצועיים לניהול מיטבי של רשת העמותות
4. לארגן קהילת עמותות שותפות המהווה רשת של ארגונים וולונטריים הפועלים במסגרת מטרות משותפות
5. ליצור מסגרת שתאפשר איגום משאבים, תיאום, יעילות, מקצועיות ושקיפות

בהיותו ארגון גג ארצי מקיים ארגון לתת שיתופי פעולה אסטרטגיים עם יצרני המזון הגדולים בישראל בפרט ועם תעשיית המזון בכלל, יוזם ומנהל קמפיינים ארציים לאיסוף מזון מהציבור הרחב ברשתות השיווק, פועל באופן שוטף להצלת מזון קצר מועד ומקיים באופן קבוע רכש מזון מיצרנים וספקים. יכולתו של ארגון לתת ושיתוף הפעולה עם רשת העמותות המקומיות מאפשר סיוע יעיל ורחב היקף לכמות גדולה ככל הניתן של מקקים בהשרדותם היומיומית.

בנוסף, פועל ארגון לתת להעלאת המודעות החברתית וליצירת שיח ציבורי סביב העוני, הפערים החברתיים ובעיות נוספות כגון: אי הביטחון התזונתי, וזאת על מנת להשפיע על דפוסי המחשבה וההתנהגות בחברה הישראלית ולהיות קטליזטור בתהליך של שינוי מדיניות וסדר העדיפויות הלאומי. ארגון לתת משתית את העשייה החברתית על פעולתם של אלפי מתנדבים.

רשת העמותות השותפות

כיום, פועל ארגון לתת בשיתוף פעולה עם כ-150 עמותות וארגונים וולונטריים הפועלים ב-95 יישובים ברחבי ישראל. רוב העמותות הן שותפות קבועות ואילו עם חלקן מתקיים קשר מפעם לפעם. על מנת להשתייך לקהילת העמותות השותפות יש לעמוד בתנאים מחמירים של בקרה ופיקוח ובקריטריונים נוקשים המתעדכנים מעת לעת. מטרת ההתארגנות של ארגון לתת והעמותות השותפות היא לשם הענקת סיוע לאוכלוסיות נזקקות באמצעות איסוף וחלוקת מזון, וזאת לאור מצוקת העוני ובעיית אי הביטחון התזונתי בישראל. רשת העמותות השותפות לארגון לתת הן עצמאיות, פועלות בשטח תוך היכרות עם הקהילות המקומיות ומספקות מענה יעיל וגמיש לאוכלוסיות במצוקה. שיתוף הפעולה בין ארגון לתת לרשת העמותות מאפשר מתן מענה שוויוני, יעיל ומקצועי בפריסה ארצית ובגמישות מרבית. העמותות השותפות שונות זו מזו בגודלן, בהיקף הסיוע שהן מעניקות, בקהילות המקומיות בהן הן פועלות ובמגזרים שאותן הן משרתות. המשותף לכולן הוא הענקת סיוע ללא כוונת רווח לאוכלוסיות במצוקה באמצעות איסוף וחלוקת מזון ובשיתוף הפעולה שהן מקיימות עם ארגון לתת.

אי ביטחון תזונתי

ביטחון תזונתי - המזון הבסיסי המינימלי הדרוש לקיום מאוזן ותקין.

בישראל חיות למעלה מ-200,000 משפחות באי ביטחון תזונתי, ואינן יכולות לספק לעצמן את המזון המינימלי הדרוש לקיום אלמנטרי. תופעת אי הביטחון התזונתי הינה אחד הסממנים החמורים של בעיית העוני בקרב האוכלוסייה השרויה במצוקה קשה ובמלחמת הישרדות נוראית, המשפיעה על מכלול תחומי החיים (תזונה, בריאות, חינוך, דיור, תעסוקה). ארגון לתת והעמותות השותפות לוקחים חלק במאבק לפתור את בעיית אי הביטחון התזונתי, כך שלא יהיו בישראל משפחות ובודדים שיהיו תלויים בסיוע קיומי במזון. אנו מאמינים שפתרון אחד הסימפטומים המובהקים של העוני, הוא אבן דרך בהשפעה על המדינה לקחת אחריות על הנושא, לגבש, להקצות משאבים וליישם תוכנית לאומית לצמצום העוני.

מחזיקי העניין להם אנו מחויבים:

- הציבור הרחב
- המתנדבים
- ציבור התורמים בכלל ותורמי המזון בפרט
- נתמכי הסיוע - המשפחות מעוטות היכולת והבודדים הנזקקים
- שותפים אסטרטגיים
- קהילת העמותות בישראל
- גורמים עירוניים וספקים

לסיכום

ארגון לתת ורשת העמותות השותפות מייצגים את החברה האזרחית ופועלים ממניעים ערכיים ואידיאולוגיים למימוש וקידום ערכים של סולידריות חברתית והענקת שירותים חיוניים לאוכלוסיות במצוקה בסביבה מורכבת. ארגון לתת והעמותות השותפות מציבים כמטרה לקבוע סטנדרטים אתיים גבוהים להתנהלות, לשמש כמנהיגים עבור החברה בישראל, להציב רף של נורמות ההתנהלות הרצויות, להוביל ולארגן גופים נוספים לאמץ קוד אתי. הקוד האתי מציג שפה ערכית משותפת ואחידה, מגדיר את הראוי והבלתי ראוי במסגרת הפעילות, ומשמש ככלי מנחה להתמודדות עם שאלות, דילמות וקונפליקטים. ארגון לתת ורשת העמותות פועלים מתוך כבוד ומחויבות לביסוס האמון הניתן לפעילותם מצד כל מחזיקי העניין ורואים בו כוח מניע למימוש הייעוד ולהשגת מטרותיהם.

אימוצו של הקוד האתי מהווה הצהרה מפורשת לנשיאה באחריות במילוי תפקידנו, ומדגיש את החשיבות שאנו מייחסים לאמון ביחסי הגומלין עם מחזיקי העניין להם אנו מחויבים.

ערכי היסוד המופיעים בקוד האתי:

- הענקת סיוע לאוכלוסיות במצוקה
- כבוד האדם
- יושרה, מנהל תקין ושקיפות
- שוויוניות
- אחריות חברתית
- עצמאות
- מקצועיות ויעילות
- שיתוף פעולה ותאום
- התנדבות והעלאת מודעות

אנו מתחייבים לפעול בבחישות ליישומן, להטמעתו ולאכיפתו של הקוד האתי.

ערכי יסוד

הענקת סיוע לאוכלוסיות במצוקה

"כל אדם זכאי לרמת חיים נאותה, לבריאותם ולרווחתם שלו ושל בני ביתו. לרבות מזון, לבוש, שיכון, טיפול רפואי, שירותים סוציאליים וכו'..." (הכרזת עצרת האומות המאוחדות לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, 10 בדצמבר 1948)

תכלית קיומה של רשת העמותות השותפות הינה בהענקת סיוע הומניטרי לאוכלוסיות במצוקה באמצעות איסוף וחלוקת מזון, במטרה לספק מענה לצורך הבסיסי בביטחון תזונתי. אנו מחויבים לניהול מקצועי של הענקת הסיוע תוך הפגנת רגישות מרבית כלפי האוכלוסייה הנזקקת ומחזיקי העניין הנספים שלנו. לכן אנו:

- מסייעים לאוכלוסיות במצוקה ללא הבדל דת, גזע ומין, תוך הפגנת רגישות וכבוד למקבלי הסיוע.
- מעניקים את הסיוע בהתאם לקריטריונים קבועים ובמקרים חריגים בכפוף לנהל מסודר.
- שומרים על כבוד הדדי בין המתן לבין המקבל את הסיוע.
- מחויבים לשמור על טיב המזון ואיכותו, עמידה בתנאי התוקף, תנאי האחסון המתאימים, הובלה וחלוקה במועד.
- עושים שימוש בתרומות המזון והמוצרים אך ורק לשם סיוע למשפחות ובודדים שהינם מעוטי יכולת, הנתמכים על ידי העמותה.
- עושים כל מאמץ שהרכב של המזון יהיה ממגוון מוצרי בסיס המותאמים לצרכי הנזקקים לטובת מימוש ביטחונם התזונתי.
- מחלקים את המזון תוך התחשבות והתאמה לצרכי אוכלוסיית היעד.
- במידת האפשר, משתדלים להקנות כלים ומיומנויות ליציאה ממעגל העוני.

כבוד האדם

"ההכרה בכבוד הטבעי לכל בני משפחת האדם ובזכויותיהם השוות והבלתי נפקעות הוא יסוד החופש, הצדק והשלום בעולם" (הכרזת עצרת האומות המאוחדות לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, 10 בדצמבר 1948)

"אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם... כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו" (חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, 1992)

אנו מאמינים במימוש ערך כבוד האדם ומחויבים להענקת הסיוע תוך שמירה על כבוד הנזקק, צנעתו ופרטיותו. לכן אנו:

- מחויבים לשמור על זכויותיו הבסיסיות של האדם מתוך הכרה שכל בני האדם נולדים חופשיים ושווים.
- מחויבים להעניק סיוע לנזקק תוך שמירה על כבודו כאדם והעמדת צרכיו במרכז.
- פועלים מתוך רגישות וכבוד לשונות התרבותית והדתית של הקהילות אותן אנו משרתים.
- שומרים על חיסיון המידע אודות הנזקק מתוך כבוד לצנעת הפרט.
- מבינים את המצב הפיסי והנפשי בו שרוי הנזקק, ועל כן מתייחסים אליו ברגישות, באמון ובהוגנות ורואים בו לקוח המקבל שירות.

יושרה, מנהל תקין ושקיפות

אנו מחויבים ליושרה, שמירה על מנהל תקין, דיווח אמין, שקיפות והימנעות מניגוד עניינים. אמון מצד כל מחזיקי העניין שלנו הוא תנאי הכרחי לקיומו. אנו פועלים באמינות ויושרה ומנגישים את המידע על פעילותנו בשקיפות מלאה. לכן אנו:

- פועלים באופן מובהק בהתאם ליעוד, לתקנון ולמטרות העמותה כפי שהן מוגדרות בחוק.
- פועלים ללא כוונת רווח על מנת לממש את הייעוד והמטרות שהצבנו לעצמנו.
- מנגישים את המידע על ניהול העמותה, פעולותיה והשימוש בכספי תורמים לציבור הרחב.
- פועלים כלפי ציבור מחזיקי העניין שלנו בגילוי נאות, בפתיחות ובשקיפות מלאה בתהליכי הדיווח, הבקרה והפיקוח של פעילותנו לרבות המידע על שימוש בכספי תורמים.
- מחויבים להשתמש בכספי התורמים ובמוצרים שנתרמו ביעילות, תוך אחריות מלאה ואך ורק בהתאם למטרת התרומה.
- מחלקים לנתמכי הסיוע מוצרים שנתרמו, ללא קבלת תמורה.
- נמנעים מכל פעילות שיש בה ניגוד עניינים או חשד לניגוד עניינים ומבצעים את כל הפעולות בהתאם להוראות הדין ובכפוף להתנהגות איתת.

שוויניות

"כל בני האדם נולדו בני חורין ושווים בערכם ובזכויותיהם... כל אדם זכאי לזכויות ולחירויות ללא אפליה מטעמי גזע, צבע, לשון, דת, דעה פוליטית או דעה בסוגיות אחרות, בגלל מוצא לאומי או חברתי, קנין, לידה או מעמד אחר" (הכרזת עצרת האומות המאוחדות לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, 10 בדצמבר 1948)

אנו מחויבים להעניק סיוע הומניטרי לאוכלוסיות במצוקה באופן שוויוני ללא הבדל דת, גזע, מין, גיל או לאום ועל פי אמות מידה קבועות, תוך מודעות וכבוד לשונות התרבותית. לכן אנו:

- מעניקים סיוע לאוכלוסיות במצוקה ללא הבדל דת, גזע, מין, גיל, לאום ואזור גיאוגרפי.
- מעניקים את הסיוע למשפחות ובודדים מעוטי יכולת בהתאם למצבם הסוציו-אקונומי.
- פועלים באופן הוגן ושוויוני ללא משוא פנים ועל פי אמות מידה קבועות בהענקת הסיוע.
- מתחשבים בתועלתם וצרכיהם של מרבית הנזקקים ומכבדים את השונות התרבותית.

אחריות חברתית

אנו פועלים מתוך אחריות חברתית ומחויבים לצרכי האוכלוסייה הנזקקת בשגרה ובחירום תוך קידום ערכים של ערכות הדדית, תנינה, התנדבות וסולידריות חברתית. לכן אנו:

- מחויבים לאתר צרכים חברתיים אותנטיים ואקוטיים בחברה, לפתח שירותים ולתת מענה בהתאם לצורך, ליכולת ולייעוד העמותה.
- פועלים לסיפוק צרכים בסיסיים של הנזקקים מתוך ערכות הדדית וגילוי אחריות למצבם בקהילה ובחברה.
- חשים אחריות לקהילה ולצרכיה של האוכלוסייה הנזקקת בשגרה ובחירום.
- מעניקים את הסיוע לנזקקים בגמישות מרבית ובהתאם לנסיבות הקיימות בשגרה ובחירום.

עצמאות

אנו מחויבים לפעול בעצמאות מלאה, באופן א-פוליטי וא-ממשלתי ללא שיקולים זרים. לכן אנו:

- מחויבים לפעילות א-פוליטית וא-ממשלתית במטרה לשמור על עצמאות מוחלטת של הפעילות בהתאם לייעוד ומטרות העמותה.
- נמנעים מכל פעילות פוליטית ומפלגתית ושומרים על עצמאות פעולתנו.

מקצועיות ויעילות

אנו מחויבים לנהל את הפעילות במקצועיות, תוך פתיחות לביקורת ושאפה להתייעלות מתמדת לשם מקסום המשאבים למען הסיוע לאוכלוסיות במצוקה. לכן אנו:

- פועלים מתוך שיקולים מקצועיים בלבד ומחויבים להקצות את משאבי העמותה בצורה יעילה.
- שומרים על עלויות תקורה בהתאם להוראות רשם העמותות.
- מפתחים את המיומנויות המקצועיות של בעלי התפקידים בעמותה לטובת ניהול יעיל של הפעילות.
- נחושים לבקר באופן אמיץ וכן את דרך התנהלותנו, מתוך רצון מתמיד להתייעל ולפעול באופן מיטבי.

שיתוף פעולה ותאום

אנו רואים בשיתוף פעולה, תאום ואיגום משאבים בין העמותות תנאים הכרחיים לפעילות יעילה ומקצועית ובסיס למקסום יכולות בתנאים של משאבים בחסר. אנו מחויבים להימנע מתחרות ולפעול למניעת סיוע כפול. לכן אנו:

- מחויבים לשיתוף פעולה ואיגום משאבים בין העמותות הפועלות באותה רשות מקומית.
- מחויבים לאי תחרות בין העמותות ופועלים בשיתוף פעולה בינינו להשגת מטרות משותפות.
- פועלים בתיאום למניעת סיוע כפול של העמותות הפועלות באותו יישוב באמצעות הסדרת רשימות הנזקקים.
- פועלים בשיתוף פעולה עם האגף לשירותים חברתיים ברשות המקומית.

התנדבות והעלאת מודעות

אנו רואים בהתנדבות ערך מרכזי בהגשמת הייעוד והמטרות שלנו ועל כן מתחייבים לבסס את עיקר פעילותנו על מתנדבים. אנו חותרים להעלאת מודעות חברתית ולהנעת הציבור למעורבות בפעילות הומניטרית. לכן אנו:

- רואים בהתנדבות ערך מהותי להגשמת הייעוד והמטרות שלנו.
- מחויבים להשתית את רוב הפעילות על מתנדבים, למעט תשתית מינימלית נדרשת של עובדים בשכר בהתאם לצורך.
- עושים כל מאמץ להפעיל את המתנדבים תוך התייחסות לכישוריהם ובמידת האפשר פועלים לפיתוח יכולותיהם המקצועיות.
- מחויבים לשמור על פרטיותם וכבודם של המתנדבים ולהוקיר את פעילותם.
- פועלים להעלאת מודעות ציבורית למצבה ולצרכיה של האוכלוסייה הנזקקת ולהנעת הציבור הרחב להתנדבות.

